

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 250, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ozadje Francove ofenzive:

Pred končno odločitvijo v Španiji

General Franco bi rad še pred Chamberlainovim prihodom v Rim izvojeval odločilno zmago, ker pričakujejo, da bo v Rimu prišlo do odločitve o bodoči usodi Španije

LONDON, 31. dec. e. Angleški politični krogi spremljajo z največjo pozornostjo razvoj situacije na Španskem. Nova Francova ofenziva po mišljenju angleških krogov predstavlja največji poizkus, ki ga je general Franco podvzel, da bi končal vojno. To silno ofenzivo generala Franca tolmačijo z notranjim položajem v Španiji in z zunanje političnimi razlogi. Govori se namreč, da je zavlačevanje vojne izšlo iz nezadovoljstva v samih nacionalističnih vrstah. Po informacijah angleških listov iz Rima se italijanske dobrovoljske čete v sedanjih ofenzivah zadnje udeležujejo vojne v Španiji. Namen te ofenzive pa je tudi, da general Franco, četudi ne bi mogel vojne še končati, pred prihodom Chamberlaina v Rim doseže take uspehe, da končna njegova zmaga ne bi bila več dvomljiva. V tem primeru bi Mus-

solini Chamberlaina in Halifaxa obvestil, da se je odločil za umaknitev vseh italijanskih čet, da tako izpolni pogoje, da se generalu Francu prizna pravica vojujoče se stranke; verjetno pa je, da bo pristal tudi še na druge politične koncesije. V tem primeru bi se v Rimu ne razpravljalo več o španski vojni, temveč o bodočnosti nove nacionalistične Španije. V vsakem primeru smatrajo, da bo izid sedanjih ofenziv pomenil preobrat v španski situaciji. Če se generalu Francu ne bo posrečilo zlomiti republikanskega odpora in če se njegova ofenziva konča samo z delnim teritorialnim uspehom, potem bo po mnenju londonskih obveščenih krogov položaj zrel za že pripravljeno akcijo angleške vlade, da vzpostavi mir na drugi podlagi, brez zmagovalcev in brez premaganec. Odločilna bitka, ki naj odloči usodo Španije, je v taki meri obrnila nase pozornost

angleške javnosti, da je italijansko-francoski spor zaradi tega kolikor toliko potisnjen v ozadje.

Poročila z bojišč

LONDON, 31. dec. AA. Španske fronte poročajo, da so republikanske čete izvedle napad v smeri proti Saroku, ki predstavlja zvezo s francosko mejo, in ki je samo tri milje proč od meje. Če bi republikanci zavzeli Sarok, tedaj bi presekali prostovoljskim divizijam, ki so sedaj zavzele Aspe in Kobul, možnost umika. Po mnenju republikancev so prostovoljske divizije v veliki nevarnosti.

Barcelona, 31. dec. AA. Reuter. Snoči je obrambno ministrstvo objavilo naslednje uradno poročilo: Nacionalistični načrt o ofenzivi je bil včeraj spremenjen in nacionalisti so bili prisiljeni ostati v obrambi, ker so republikanske čete začele s protinapadom in to z uspehom v raznih odsekih.

Barcelona, 31. dec. AA. Havas. Uradno poročilo republikanskega poveljstva pravi, da je sovražnik nadaljeval z ofenzivo v odseku Trempa in Balaguere ob dolnjem teku reke Segre. Hude borbe se nadaljujejo. Prostovoljske divizije so prodrele do Torma. Sovražni poskusi v drugih smereh se niso posrečili. Med letalsko bitko je republikansko letalstvo sestrelilo več sovražnih letal.

Saragosa, 31. dec. AA. Reuter. Vrhovno nacionalistično poveljstvo pravi, da nacionalistične čete neovirano prodirajo. V odseku Balaguere so nacionalistične čete napredovale v smeri proti Arazu kljub silnemu mrazu. Na južni fronti je bilo mesto Robera, ki je jugozapadno od Granadele zjutraj zavzeto in nacionalistične čete so zgradile most za prehod čez reko Cannas. Republikanci, ki so trdovratno branili Granadero, so se nazadnje včeraj morali umakniti po borbi na nož. Mnogo republikancev smo ujeli.

Franklin Roosevelt

predsednik ameriških Zedinjenih držav, proti kateremu je nemški tisk naperil hudo kampanjo zaradi njegove politike do Nemčije. Očitajo mu, da je postal največji zagovornik židov ter da hoče organizirati križarsko vojno proti totalitarnim državam

Snežne razmere

z dne 31. XII. 1938

Kranjska gora 810 m: —11, solčno, 60 cm pršča, barometer pada, drsališče in sankalske uporabna, Rateče-Planica 870 m: —11, solčno, 54 cm pršča, vetrovno, skakalnice uporabna, Peč-Petelinjek 1440 m: —10, solčno, 90 cm pršča, vetrovno, Planica-Slatna 950 m: —12, solčno, 58 cm pršča, drsališče uporabno, Bled 501 m: —11, 2 cm pršča na 60 podlagi, Pokljuka 1300 m: —13, solčno, 70 cm pršča, mirno, Bohinj-Zlatorog 530 m: —10, megleno, 95 cm pršča, mirno, Sv. Janez v Bohinju 530 m: —10, megleno, 70 cm pršča, mirno, Mojskva 650 m: —9, oblačno, 60 cm pršča, Komna 1520 m: —8, solčno, 165 cm pršča, mirno, Vogel 1540 m: —13, solčno, 150 cm pršča, mirno, Dom na Kofcah 1500 m: —12, delno oblačno, 10 cm pršča na 80 podlagi, Koča pod Storiščem: —13, delno oblačno, 10 pršča na 70 podlagi, Koča na Zelenici 1534 m: —17, delno oblačno, 10 pršča na 100 podlagi, Vršič — Erjavčeva koča 1515 m: —18, solčno, 65 cm pršča, mirno, Gorjše 1000 m: —12, delno oblačno, 5 pršča na 65 podlagi, mirno, Koča na Smrekovcu: —11, 45 cm pršča, škofja Loka 620 m: —6, 4 pršča na 35 podlagi, mirno, Kuroček 833 m: —6, 10 pršča na 40 podlagi, Polzevo 620 m: —5, oblačno, 35 cm pršča, Rakitna: —5, delno oblačno, 40 cm pršča, Kamniška Bistrica 601 m: —10, delno oblačno, 20 cm pršča na 40 podlagi, Velika planina 1558 m: —9, solčno, 60 cm pršča, Dom na Krvavcu 1700 m: —10, 90 cm pršča, Sodražica: —7, drobno mede, 3 cm pršča na 40 podlagi, Rakek: —7, delno oblačno, 45 cm pršča, mirno, Liscia: —6, delno oblačno, 10 cm pršča na 20 podlagi, Celjska koča 700 m: —10, delno oblačno, 10 cm pršča na 40 podlagi, Moziška koča 1344 m: —12, solčno, 20 cm pršča na 60 cm podlagi, Mariborska koča 1080 m in Pohorski dom 1030 m: —8, solčno, 30 cm pršča, mirno, Ruška koča 1249 m: —10, solčno, 30 cm pršča, mirno, Klopni vrh 1269 m: —15, solčno, 30 cm pršča, mirno, Senjorjev dom 1522 m: —16, solčno, 30 cm pršča na 50 podlagi, Ribnica na Pohorju 715 m: —11, solčno, srez, 50 cm podlage, Sv. Lovrenc na Pohorju 433 m: —18, solčno, 50 cm pršča, mirno, Koča na Pesku 1382 m: —8, solčno, 15 cm pršča na 40 podlagi, mirno, Peca 1654 m: —12, solčno, 85 cm pršča, mirno, Rimski vrvček 530 m: —11, 60 cm pršča, drsališče uporabno, Maribor: —12, solčno, 30 cm pršča, mirno. Stanje avtomobilskih cest: Vse glavne ceste Slovenije tudi na Pohorju so prevozne z verigami. Cesta Tržič-Ljubel je neprevozna.

Borzna poročila.

Inozemske borze

Curih, 31. decembra. Beograd 10, Pariz 11.655, London 20.605, New York 443.25, Bruselj 74.70, Milan 23.32, Amsterdam 241, Berlin 177.70, Praga 15.17, Varšava 83.70, Bukarešta 3.25.

Chamberlain ne bo posredoval v Rimu

Mussolini se zavzema za sklicanje nove konference štirih velesil

LONDON, 31. dec. e. Kakor je bilo že javljeno, Francija ne želi, da bi se Chamberlain pojavil v Rimu kot posredovalec v sporu med Francijo in Italijo. Vsekakor pa to ne pomeni, da Chamberlain ne bo razpravljal o italijanskih zahtevah glede Tunisa in Džibutija. Chamberlain samo ne bo prišel s kakimi konkretnimi predlogi, niti ne bo prevzel posredovalne vloge, kakor jo je imel v Berchtesgaden, namreč, da bi eventualno stavil italijanski vladi francoske predloge ali pa posredoval za Francijo. Po vestih angleškega tiska namerava namreč Mussolini po monarkskem receptu predlagati konferenco štirih zapadnih velesil, da bi razpravljali o italijansko-francoskem sporu. Londonski »Daily News« piše, da bo francoska vlada kot dopolnitev svojega odgovora na italijansko noto z dne 17. t. m. poslala Rimu konkretne predloge, ki bodo omogočili razpravo o vprašanju Tunisa, Džibutija in Sueškega prekopa, do čim bo popolnoma izključila vsako razpravo o katerikoli teritorialni odstotitvi, ki bi jo eventualno Italija lahko zahtevala od Francije.

RIM, 31. dec. e. Ni še jasno, kako bo rešen italijansko-francoski spor. V Rimu

poudarjajo, da je italijanska vlada storila vse, kar je potrebno za ureditev francosko-italijanskih odnosov, da se prepreči nevarnost nadaljnje zaostritve in da se situacija v Sredozemskem morju ne komplicira. Italijanska nota od 17. t. m. je po trditvah tukajšnjih diplomatskih krogov dala podlago, na kateri bi se lahko pričela direktna pogajanja v vseh vprašanih, na katera se je nanašal londonski sporazum iz leta 1915., kakor tudi glede nadomestila za kolonije, ki so bile obljubljene Italiji v londonskem paktu leta 1915., ki pa na podlagi versajske mirovne pogodbe niso bila urejena. V zvezi s tem v rimskih odgovornih krogih pripominjajo, da francoski odgovor ni dovolj jasno določil stališča Francije napram Italiji. V francoskem odgovoru so iznešeni načelni ugovori in pripombe, ki za sedaj izključujejo možnost, da bi se brez zadržka pričela direktna pogajanja. Zato v Rimu poudarjajo, da čakajo, da francoska vlada, ki je vendar pripravljena na direktna pogajanja, omogoči pričetek teh pogajanj, ker italijanska vlada za poostreitev položaja v nobenem primeru ne more biti odgovorna.

Ataka na Bonnet v zbornici

Očitajo mu, da je hotel prikriti italijansko noto

Pariz, 31. dec. e. Snoči je prišlo v poslanski zbornici do živahne debate o zunanji politiki. Narodni poslanec Sigier, socialist, je izrazil svoje začudenje, da zunanji minister Bonnet v svoji izjavi, ki jo je podal 19. t. m., ni ničesar povedal o italijanski noti, s katero je odpovedala Italija sporazum od 7. januarja 1935., čeprav je bila italijanska nota poslana že 17. decembra, torej dva dni popreje. Nato je govoril še komunist Peru, za njim pa predsednik desnice Louis Marin, ki je med drugim dejal: Ni dovolj, da vlada izjavi, da ne odstopimo niti pedi transcoke zemlje. Hočem, da se jasno ugotovi, da ne bomo ničesar storili, kar bi šlo preko sporazuma iz leta 1935. Treba je naučiti narode, da spoštujejo tuje pravice. Marinov govor je bil burno pozdravljen in zanimivo je, da mu je levica celo bolj ploskala kakor desnica.

Na te izjave je nato odgovoril zunanji minister Bonnet: Za vsebino note grofa Ciana sem izvedel šele po razpravi v zbor-

nici, toda četudi bi jo prečital pred tem, ne bi bilo o njej mogoče govoriti in sicer iz dveh razlogov: prvič, ker bi lahko govoril pred skupščino šele po tem, ko bi bila njena vsebina znana ministrskemu svetu, ki se pa takrat še ni sestal. Drugič, ker nota ni bila predmet nikakega javnega sporočila italijanske vlade. Na koncu govora je Bonnet izjavil, da bo vlada podala svojo izjavo o zunanji politiki v januarju.

Govorniki opozicije so zavračali trditve Bonnetta, češ da dejstvo, da ministrski svet ni bil obveščen, ne opravičuje Bonnetta, ker bi bil lahko ministrski svet pravočasno obvestil vsekakor še pred sejo parlamenta, na kateri je govoril. Del opozicije pa je opozarjal na dejstvo, da bi Bonnet lahko obvestil o italijanski noti parlament tudi pred sejo ministrskega sveta. Končno pa je opozicija opozarjala tudi na to, da je Bonnet v svoji izjavi tako govoril, kakor da italijanske note sploh ni in da je sporazum iz leta 1935 nedotakljiv.

Nemčija in Zedinjene države

Nemška uradna ugotovitev - Odnosaji na mrtvi točki — Ostri izpadi nemškega tiska

BERLIN, 31. dec. w. Uradno poročajo: Notranji minister Zedinjenih držav Yckes je imel tik pred božičnimi prazniki v Clevelandu govor, v katerem je hudo napadal Nemčijo in njenega voditelja Nemški poslanik v Washingtonu je proti temu vložil pri zastopniku odnošnega zunanje ministra oster protest. Proti dosedanemu diplomatskemu običaju pa se ameriško zunanje ministrstvo ne le ni odreklo vsake zveze z izjavami notranjega ministra, nego je skušalo to izjavo zagovarjati in se je z njo solidariziralo. Zato je brez pomembna izjava, s katero je izrazil zastopnik ameriškega zunanje ministra upanje po izboljšanju medsebojnih odnosov, ker je to nemogoče, dokler ameriška vlada služi

interesom židovstva in zanemarja ameriško-nemške interese.

WASHINGTON, 31. dec. AA. V zunanjem ministrstvu niso hoteli dati nobene izjave v zvezi z nemško objavo, češ da so izgledi za izboljšanje odnosov med Nemčijo in Ameriko slabi, dokler bodo odvisni od židovskih koristi. Dobro poučeni krogi menijo, da je ta objava imela sam ta uspeh da je odnošaje med USA in Nemčijo priviedla na mrtvo točko.

BERLIN, 31. dec. br. Ves nemški tisk obširno piše o neprijateljskem stališču ameriških Zedinjenih držav do Nemčije in hudo napada Roosevelta in njegovo vlado.

»Völkischer Beobachter« naglašja, da se je Roosevelt docela udingal svetovnemu židovstvu ter stopil na čelo križarske vojne proti Nemčiji. List pa izraža upanje, da se

bodo tudi v Ameriki našli trezni možje, ki ne bodo dopustili, da bi histerični hujski poglani ameriški narod v vojno katastrofo.

Odmev Gafencovega govora

Ugoden sprejem v Angliji — Stališče Italije do Rumunije

LONDON, 31. dec. o. V zvezi z izjavami rumunskega zunanje ministra Gafenca poroča »Daily Telegraph«, da Rumunija očitno v resnici ne namerava dopustiti nikakoli tuje vmešavanje v svoje notranje zadeve. Izjave zunanje ministra se morajo s tega vidika smatrati kot odgovor na zadnjo kampanjo gotovega inozemskega tiska proti Rumuniji. Zanimivo pa je, kakor list

posebej ugotavlja, da ostaja Italija prijateljsko razpoložena napram Rumuniji. Rumunski politični krogi vedo, da italijanski zunanji minister Ciano ob priliki svojega zadnjega obiska v Budimpešti ni hotel ničesar vedeti o težnjah madžarskih revizionistov nasproti Rumuniji in o njihovih teritorialnih zahtevah glede Transilvanije.

Senzacionalen proces v Berlinu

20 ljudi obtoženih zaradi nameravanega atentata na Hitlerja, Göring in Göbbelsa

Berlin, 31. dec. e. V Berlinu se 4. januarja prične pred tako zvanim ljudskim sodiščem največji veleizdajniški proces, odkar je na oblasti narodno-socialistična stranka. Bivši književnik Franc Nikisch, ki je leta 1933. izdal časopis »Widerstand« in je bil vodja desničarske radikalno-omladinske skupine z nacionalistično tendenco, je z 20 tovariši obtožen, da je pripravil atentat na vodilne osebe nacionalistične stranke, zlasti na Hitlerja, Göring in Göbbelsa. Po obtožnici so obtoženci med seboj žrebali, kdo naj izvrši atentat. Po-

ložaj obtožencev smatrajo za brezupen, ker noben odvetnik ni hotel prevzeti obrambe. Računajo, da bo izrečenih 17 ali celo 18 smrtnih obsodb. Občinstvo ne bo smelo k razpravi, ki bo trajala 8 dni. Nikisch in drugi se nahajajo v preiskovalnem zaporu Berlin-Moabit, kjer je sedaj 80 odstotkov vseh, ki so obtoženi zaradi veleizdaje, poizkušene veleizdaje, ali volonstva. V drugem procesu pride na vrsto nadaljnjih 100 obtožencev, ki so bili v zvezi z Nikischem. Več obsojencev iz prejšnjih razprav bodo zaslišali kot priče proti Nikischu.

Delo glavnega volilnega odbora

BEOGRAD, 31. dec. e. Glavni volilni odbor je včeraj popoldne končal pregledovanje spisov iz vseh banovin. V ponedeljek prične plenem glavnega volilnega odbora pod vodstvom predsednika državnega sveta dr. Stefana Sagadina svoje delo. Referenti posameznih sekcij bodo na tej seji podali svoje referate, nakar bo plenem napravil svoje zaključke. Računajo, da bodo končni volilni rezultati za vsa država ugotovljeni do četrta ali do petka. Potem bo državni odbor izvedel razdelitev mandatov, nakar bodo izvoljenim poslanecem izdana polnomočja. Po poročilu glavnega volilnega odbora pa se bo to zgodilo šele po pravoslavnem božiču.

Dopolnilne volitve v Turčiji

CARIGRAD, 31. dec. e. Po kongresu turške republikanske stranke pričakujejo z velikim zanimanjem sestanek glavnega volilnega odbora, ki naj določi svoje kandidate za narodne poslance, ker se je že popreje izvedelo, da bo po teh dopolnilnih volitvah več novoizvoljenih poslancev stopilo v vlado. Včeraj se je sestal glavni volilni odbor turške republikanske stranke pod vodstvom Refika Sajdama, generalnega tajnika stranke in notranjega ministra. V turški veliki Narodni skupščini je 15 praznih poslanskih mest. Kot sigurne kandidate imenujejo Cazina Karabedžića, generala v pokroju, Huseina Jalcina in Fetija Objara, turškega veleposlanika v Londonu. Danes je prispel v Ankaro turški poslanik v Bu-

dimpešti Behid; doznajajo, da bo tudi on kandidiral za poslance in da bo zavzel važen položaj. Dopolnilne volitve za vsa prazna mesta bodo v soboto. Med praznimi mesti je tudi Carigrad, ki voli enega narodnega poslanca.

Kje je poštna vreča?

Ljubljana, 31. decembra Med prevozom pošte od urada v Žužemberku do postaje Stične je te dni izginila z avta avtoprevoznika Franca Vehovca poštna vreča, v kateri je bilo 13.500 din, 8 priporočnih pisem in precej navadne pismene pošte. Tistega dne je bila pošta v redu izročena vozniku Stanislavu Glihi, ki jo je zaradi visokega snega naložil raje na sani in jo odpeljal proti Stični. Med vožnjo pa je dohitel sani že na Krki z avtobusom prevoznik Vehovec, ki je preložil pošto na svoj voz in jo odpeljal dalje proti Stični. Na kolodvoru se je Vehovec za hip odstranil od avtobusa, ko je pa oddal pošto na vlak, je nenkrat ugotovil, da ena vreča manjka. Ves prestrašen je jel spraševati svoje uslužbenke, kje je pošta, a mu tudi ti niso znali ničesar povedati. Možno je, da se je vreča izgubila že med vožnjo, še bolj verjetno pa je, da je bila ukradena na kolodvoru v Stični in sicer v trenutku, ko se je Vehovec za hip odstranil in pustil svoj voz brez nadzorstva.

Vehovec je takoj obvestil orožnike, ki so uvedli preiskavo, vendar je vse povpraševanje ostalo brez uspeha in vreče niso mogli izslediti. V vreči je bilo sedem tisočakov a številkami: K 0375/578, Y 000/906 B 0361/333, P 0153/015 itd. Dalje je bilo vreče še 12 bankovcev po 500 din in 5 bankovcev po 100 din.

